

There, drunkenness is not common – התם לא שכיחא שכרות

OVERVIEW

The גמרא explained the difference between מעריב, where we are more stringent and are מפסיקין even if התחילו because at night שכיהא שכרות; however by מנחה if מפסיקין אין התחילו, because at מנחה time שכרות is not שכיהא. Our תוספות resolves a seeming contradiction from another גמרא.

תוספות asks:

ואם תאמר דבריך פרק בתרא דתענית (דף כו,ב ושם) אמרינן¹ –

And if you will say; that in the last פרק of מסכת תענית the גמרא states since -

שחרית ומוסף דכל יומא לא שכיח שכרות לא גזרינן² –

'By שחרית and מנחה every day שכרות is not common, we do not make a decree; however by -

מנחה ונעילה דשכיח שכרות חיישינן³ אלמא גם במנחה שכיח שכרות –

מנחה and נעילה where שכרות is common we are concerned.' This concludes the citation from that גמרא. **It is evident that שכרות is common also by מנחה**, so why does our גמרא state that שכרות is not שכיהא by מנחה –

תוספות answers:

ויש לומר דהתם לענין נשיאת כפים שאני –

And one can say that there it is different, for they are discussing נשיאת כפים (duchening) in which case -

דאפילו לא שתה אלא רביעית אסור לישא את כפיו:⁴

Even if a כהן drank just a רביעית of wine he is forbidden to *duchen*.

SUMMARY

During the afternoon one might drink a רביעית which would invalidate him for מנחה, but causes no concern that he will forget נשיאת כפים.

THINKING IT OVER

Would תוספות answer apply according to those⁵ who maintain that one who drank a רביעית wine is forbidden to *daven*?⁶

¹ The גמרא there is explaining the ruling of יהודה ר' that there is נשיאת כפים on יום כפור (and other תעניות, etc.) מנחה ונעילה but not by מוסף and שחרית.

² The חכמים were not גזר that there should be no נשיאת כפים יו"כ during מוסף ושחרית out of concern that they will *duchen* on a regular day when they are שיכור, because during מוסף ושחרית there is no שכרות.

³ In our texts the גמרא there says 'גזרו ביה רבנן'; they decreed not to *duchen* even on תענית by מנחה out of concern that they may *duchen* on a regular day by מנחה when שכיהא שכרות.

⁴ However drinking one רביעית will (usually) not cause one to forget to *daven* מנחה. See תוספות ד"ה there, who offers an alternate solution.

⁵ See רמב"ם הל' תפלה פ"ד הי"ז וכו' and עירובין סד, א.

⁶ See חי' רע"א and אשי ישראל and אור החמה.